

דברי תורה בשם המגיד לרמח"ל ז"ל

בהנו"א יום ד' ר"ח סיון ה תפ"ז:

לגלאה נחיתנא רזין טמירין דמלכא קדישא. זכאין אינון עמא דקב"ה חכי לאוטבא להו, הה"ד, "ולכן יחכה ה' לחננכם ולכן ירום לרחמכם" (ישעיה ל, יח). דהא טיבו לא אתמשך לישראל לתתא עד דאתהנו מיניה כלהו עלמין לעילא, בג"כ, "יחכה לחננכם", יחכה ודאי. וכל כך למה, בגין דמאתר עלאה דעלאין שרי לאוטבא להו ולרחמא עליהו, ובג"ד, "ולכן ירום לרחמכם", "ירום" - לעילא:

ת"ח כתיב, "נפלה ולא תוסיף קום בתולת ישראל" (עמוס ה, ב), וכתיב, "קומי שבי ירושלים" (ישעיה נב, ב). אלא רזא דא "טובים השנים מן האחד" (קהלת ד, ט), עד דשכינתא אשתכחת בלחודהא, ודאי "לא תוסיף קום", אבל לבתר דיתחבר עמה קב"ה, אתתקפת בהדיה ויכילת למיקם. ובקב"ה אתמר, "אין חבוש מתיר עצמו מבית האסורים" (ברכות ה,), והא אוקמוה "עצמו", כד"א, "עצם מעצמי" (בראשית ב, כג). תו - "עצמו" גרמיה ממש, כביכול תשש כחו כנקבה (ברכות לב.). ועד דיתחבר בשכינתיה, דהא כדין אימא עלאה אתגליאת עליה ויתתקף למעבד נסין בעלמא, ולמפרק להו לישראל. ובג"ד זמין קב"ה לאשתכחא עמה דשכינתא בקדמיתא, ולבתר הכי יפרקון להו לישראל תרויהו כחדא, מסטרא דאי' עלאה דתתגלי עליהו. ובגין דין כתיב, "ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו" (קהלת ד, י), כגונא דא - חוטא כד איהו יחידיאי לא יכיל למיקם, כיון דאתחבר אחרא בהדיה, תרוייהו אתתקפו כחדא, ובגין דין "טובים השנים" ודאי:

(ורזא דא "וצדקתו היא סמכתהו" (ישעיה נט, טז), וכתיב, "סומך ה' לכל הנופלים", דא סמיך לדא ודא סמיך לדא. על רזא דא כתיב, "אעשה לו עזר כנגדו" (בראשית ב, יח). דהא עד לא אשתכח דכר בנוקבא, אי' עלאה לא שריאת עליה. כיון דנוק' אתערת לקבליה דדכורא, אי' שריאת עליהו, והא אוקמוה):

ואי תרוייהו לא משתכחי כחדא - "ואילו האחד שיפול ואין שני להקימו" (קהלת ד, י). ורזא דמלה א"י מאהיה, דדכורין אסתלקו ואשתארו ה"ה כחדא - בית ראשון ובית שני, "שלח תשלח" ודאי. ות"ח בגלותא קמייתא לא אשתכח מלה דא - דייתי קוב"ה לאקמא למטרוניתא, והא אוקמוה. אבל בגלותא דא, ייתי איהו ודאי ויקים לה מעפרא, כדין אתין סגיאין ותקיפין יתערון בעלמא, והא אתמר:

ות"ח כד יתער קוב"ה למיפרק שכינתיה, לא ישכח שום חילא דיקום קמיה, הה"ד, "ונמקו כל צבא השמים" וכו' (ישעיה לד, ד). ועכ"ד שכינתא לא בעאת בהכי, אלא אמרת קמיה, "יחזו ויבושו קנאת עם" (ישעיה כו, יא). כדין קוב"ה אקשי לבהון, כגונא

דעבד למצראי, דכתיב, "ויהפך לבב פרעה אל העם" (שמות יד, ה). ובקדמיתא כיון דכתיב, "ועברתי בארץ מצרים" (שמות יב, יב) ודאי, "ונעו אלילי מצרים מפניו" וכו' (ישעיה יט, א), אבל לבתר הכי - "ויהפך" וכו'. כגונא דא יעביד קוב"ה לגוג רשיעא, דכתיב, "יעלו דברים על לבבך וחשבת מחשבת רעה" (יחזקאל לח, י) מדכתיב, "יעלו" אשתמע דעד השתא לא הוו בלביה אילין מילין, והשתא סלקין ליה. "וחשבת מחשבת רעה", מחשבה דאיהי לאותאה עליה ההיא רעה דאתגבר עליה, כד"א, "מימים רבים" (יחזקאל לח, ח), וכלא רזא חדא לאעברא מסאבא מקודשא, והא אתמר. זכאין אינון ישראל דקוב"ה בעא לדכאה לון בעלמא דין ובעלמא דאתי:

יום ב' י"ג לחדש סיון:

לית גלותא מתכנשן אלא בצדקה, שנאמר, "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה" (ישעיה א, כז). ורזא דא, דפירוקא דציון לאו איהו אלא במשפט. מאי משפט, דא קוב"ה. כדין, "ושביה בצדקה". מאי צדקה, אלא כד אתחבר צדיק וצדק, כדן צדקה אקרי, הה"ד, "והיה מעשה הצדקה שלום" (ישעיה לב, יז), עובדא דצדקה לאו איהו אלא שלום וחיבורא דכלא. והא אתמר דבתר דיתחבר צדיק וצדק כדן יהדרון עמא לקיניהון, וכמה דאיהי אזלת בתירוכין בהדייהו - בהדייהו נמי תיתוב, ובחיבורא דקוב"ה בהדה דלא יתפרש. בריך הוא לעלם ולעלמי עלמין:

בו ביום:

מאן דקריב פריק, רזא דא כתיב, "כי ימוך אחיך ומכר מאחוזתו" (ויקרא כה, כה). אחיך דא קוב"ה, דאתמר ביה, "טוב שכן קרוב מאח רחוק" (משלי כז, י) וכתביב, "מרחוק ה' נראה לי" (ירמיה לא, ב). מאחוותו דא שכינתא. גואלו הקרוב דא צדיק, הה"ד, "אם יגאלך טוב יגאל", ורזא דא, אי זכאין אינון, פירוקא דלהון מסטרא דצדיק, ודא משיח בן יוסף דלא ימות. ואי לא זכאין, כתיב, "עני ורוכב על חמור", בגין רגלין דלא אתתקנו. הה"ד, "ואם אין לאיש גואל", "והשיגה ידו דמצא כדי גאולתו" (במדבר ה, ח). ויקרא כה, כו), דאתמר ביה, "ותושע לו זרועו" (ישעיה נט, טז). "ואם לא מצאה ידו די השיב לו ויצא ביובל" - יובל ודאי, דא אי' עילאה, הה"ד, "ואם לא יחפוץ לגאלך וגאלתך אנכי":

יום ד':

רויא בדעתיא מתבלבל. רזא דא, חמרא עילאה שקיט ושכיך, נטירא איהו ולא אסתאב. מאן דאתמשך אבתריה, מטי לתתא. בתר דנפיק מפתחא. כתיב, "לפתח חטאת רובץ" (בראשית ד, ז), אתעביד יין נסך, הה"ד "לץ היין הומה שכר" (משלי כ, א), וכתביב, "אף כי היין בוגד". כדן מאי דאתפגים - דעתא איהו. ובג"ד, "וישת מן היין וישכר ויתגל" (בראשית ט, כא), אתגלי, מאי טעמא, דבגלויא תליא מלתא. וכתביב, "זנות יין ותירוש" (הושע ד, יא), זנות איהו ודאי. זכאין אינון צדיקיא דידיעין לאתקדשא באורחיהו. ולא מסתאבי בהו. :

עוד:

אילנא קדישא עלאה בגנתא אתנטע, עיקר שרשוהי בארעא, ואתפשטו תמן, דא יוסף צדיקא דעלמא. נופא דיליה יעקב. ענפין אתפשטו לכל סטר, הה"ד, "בשבעים נפש ירדו אבותיך מצרימה ועתה שמך ה' אלקיך ככוכבי השמים לרוב" (דברים י, כב). רישיה מטי עד צית שמיא, דא איהו, עוטר ישראל בתפארה:

יום ה':

הא אתינא לאודעא לך, בגין דתנדע ד"ה' הוא האלקים" בכלל ופרט. ורזא דא, ה' - כלל, אלקים - פרט, בתרוייהו בעינן לאשתמודעא ליה לקב"ה. ות"ח כתיב, "ה' הוא האלקים ה' הוא האלקים" (מלכים א, יח), כל דא בעינן למינדע (למינדע) ליה לקב"ה, ורזא דמלה - ה' בעתיקא, אלקים בזעיר, ה' בזעיר, אלקים בנוק', כלא חד מלה. ואו"א, עלייהו אתמר, "הנסתרות לה' אלקינו" (דברים כט, כח), ואתמר בהו, "אין לך עסק בנסתרות" (חגיגה יג א). ורזא דמלה, או"א - לעלמין עלאין אינון, לאתקנא לעילא, ומלאכי עילאי מינייהו אשתכחו, ובג"ד, "לה' אלקינו", לה' אלקינו ודאי - דא זו"ן. "והנגלות לנו ולבנינו" אילין זו"ן, דאינון לעלמין דלתתא. והאי בעינן למנדע - ה' בזעיר, הוא אלקים בנוק', ועכ"ד לא מתפרשן מעתיקא, דהוא בוצינא דלא משתכת אלא איהו, וכלא להטין מיניה, ובג"ד, ה' בעתיקא, הוא האלקים בז"א. דא רזא דיחודא כדקא יאות:

עוד, לית עלמא מתקיימא אלא ברזא. ואי תימא דכל מילין ברזא אשתכחא, לאו הכי אלא אית. . . [חסר ההמשך]. ורזא דא "השכיבנו ה' אלקינו לשלום", ודא יוסף דחפי על אמיה. כדין כתיב, "טובים השנים מן האחד" ואיהו טוב ואיהי טובה. אבל לעילא איהו, ורזא דא, "והעמידנו מלכנו לחיים". ובג"ד, "אי תלתא אשתכחו כדין לא נראה ולא מזיק" (ברכות מג), דהא כגונא דיממא אתנטרו:

עוד:

מאן דזריק מלה בחמתיה, או תביר. לה כאלו עובד עבודה זרה. ורזא דא כד תוקפא אשתכח כתיב, "השליך משמים ארץ תפארת ישראל" (איכה ב, א), ובג"ד מאן דזריק מלה זריק לה להאי ארץ לבר, ודא עבודת אלילים ממש. וכן דתביר לה, דדא איהו תבירו מלה. והא אוקמוה, "מי גרם לי שאהיה שמש לע"ז" (תגיגה י"ג). זכאין אינון צדיקא דידיעין לאסתמרא באורחייהו לאתקדשא בקדושתא דמאריהון:

יום שבת קדש:

זמין הקב"ה לנטלא, איהי נוקמין מעובדי עבודה זרה בגין שכינתיה והיא תחמי בהו, מה דלאי הכי בשאר פורקנין. ואי תימא גאולת מצרים. ת"ח כתיב, "וה' הכה כל בכור" (שמות יב, כט), וה' הוא, ובית דינו. תו כתיב, "וירא ישיאל את מצרים מת על שפת הים" (שמות יד, ל), והא אתמר, דשכינתא בעאת כל אע"ז אוכלוסין ואתיהיבו בידהא. אבל לזמנא דאתי קב"ה איהו לחודיה יעביד בהו נוקמין, ושכינתיה תחמי, הה"ד, "פורה דרכתי לבדי" (ישעיה סג, ג) לבדי ודאי. ובג"ד כתיב, "שירו לה' שיר חדש כי נפלאות עשה הושיעה לו ימינו וזרוע קדשו" (תהלים צח, א), שיר ודאי ולא שירה,

ובג"ד, "חדש" דכהאי גונא לא אשתכח בעלמא. "כי נפלאות עשה" - איהו עשה. ובגאולת מצרים - "שירה" מסטרא דנוק' והכי אצטריך. ובכלהו "שירה", לבר מן דא דאיהו "שיר", דמסטרא דדכורא, אשתכח. ודא שיר, דרועא שמאלא דזמין למעבד הני אתין מסטרא דאי' דאתגליאת עליה, והא אתמר. כדין ליהוי פורקנא שלימא מסטרא דדכורא כדקא יאות:

(ות"ח כל אינון אתין דאתעבידו במצרים יתעבידו בהווא זמנא, אלא הני מסטרא דשכינתא והני מסטרא דקב"ה. ובגין דין "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" (מיכה ז, טו), וכלא אצטריך):

יום א':

הבלין דבני נשא סלקין באוירא ואתעבידו קלין, וסלקין וטאסין עד דמטו להיכלא עילאה. כדין לכל קלא דרגא אשתכח למיעל ביה בהווא היכלא. והא שבעה קלין אינון, וכל חד אתפרש לסטריה, ולית תרי קלי סלקין בדרגא חדא, אלא כל חד אתפריש לסטריה, והא אתמר, תרי קלא לא משתמעי, הה"ד, "ודרך לחזיז קולות" (איוב כח, כו), לכל קלא אשתכח אורחא חדא. ות"ח כלא ברזא דקלא אשתכח, קלא סליק באינון קלין עד דמטי לאתר דמטי, כדין קלא אחרא אתער מלעילא, ורזא דא קלא דהדרא. האי קלא אית לתתא ואתפשט לאתר דאתפשט, הה"ד, "עוף השמים יוליך את הקול" (קהלת י, כ), סליק קלא לעילא - "עוף השמים יוליך את הקול", נחית לתתא - "עוף השמים יוליך את הקול". עוף השמים אלין שבעה קלין דאמרן, דאתמר בהו, "שש כנפים שש כנפים לאחד" וכו' (ישעיה ו, ב), וכלא ברזא דקלא:

ות"ח מצוה לתתא אתער עובדא לעילא, אבל קלא סליק לעילא ואתער באתריה. ועכ"ד לית קלא בלא דבורא, ואינון שלימא דכלא. ובג"ד כלא ברזא דקלא. ונביאי שמעו קלא באודנייהו ומתנבאי, ובג"ד כתיב, "פה אל פה אדבר" (במדבר יב, ח), "פה" לתתא סליק קלא לעילא, "פה" לעילא נחת קלא לתתא, אתער דא לדא, ואתלבשו דא בדא, עד דמטי לאתר דמטי:

ות"ח כמה קלין אינון, אית קלא דלחישו כמד"א, "דממה וקול אשמע" (איוב ד, טז), וכתיב, "קול דממה דקה" (מלכים א יט, יב). ואית בארמא, כד"א, "קול גדול" (דברים ה, יט), כגונא דאתער ההוא דסליק, כגונא דא נחית לתתא. ואית קלא דמטי לאודנין דהווא [ד]מטי, ולא אתפשט יתיר, כד"א, "וישמע את הקול מדבר אליו" (במדבר ז, פט). וכלא ברזא דקלא, קלא סליק קלא נחית, סלק באשא נחית במיא. . . אזיל לסטריה בין לעילא בין לתתא, בין לטב בין לביש:

ות"ח תיאובתא דבר נש - במיליה. דא איהו קטירו דאתקטרת נשמתיה בהווא סטרא, דהיא מלה מיניה אשתכחת. כיון דאיהו אתקטר ביה, כדין היא מלה סלקא ואתקטרת. [ואי] איהו לא אתקטר בסטריה, היא מלה לית לה חילא לסלקא לעילא ולא אתקטרת בה, ואשתארת פרחא באוירא ואזלת הכא והכא. . . כלא דיכולת] לסלקא לעילא בין לביש בין לטב. [חסר ההמשך]:

